

Plan mot kränkande behandling

I enlighet med skollagens 6:e kapitel och
diskrimineringslagens regler om aktiva åtgärder

Verksamhetens namn:

Vidingsjöskolan

Skolform:

Grundskola F-6 och fritidshem

Innehåll

DEL1 Plan för att förebygga kränkande behandling i förskola och skola	3
Aktiva åtgärder	5
Undersök och Analysera	6
Åtgärda, följa upp och utvärdera	9
Del 2 Riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier	12
Del 3 Rutiner för akuta situationer	13
Anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling trakasserier eller sexuella trakasserier	13
Elev som kränker elev	13
Personal som kränker elev	14
Förbud mot repressalier	15
Bilaga 1 – Definitioner	16

DEL1

Plan för att förebygga kränkande behandling i förskola och skola

Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminerande enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller elevs värdighet.

Datum för planens upprättande: 2020-09-01

Ansvarig för planen: Sabina Colic, rektor Vidingsjöskolan

Redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående års plan har genomförts

Från ordningsregler till positiva förväntade beteenden

Ordningsregler, normer och värden utvärderades och justerades i ledningsgrupp, utvecklingsgrupp, arbetslag och i samråd med elevrådet. Klasslärare gick igenom skolans regler med eleverna vid skolstart och kontinuerligt vid behov under läsåret. Reglerna presenterades också för vårdnadshavare via skolråd och föräldramöten. Under vårterminen påbörjades arbetet med att revidera och omformulera befintliga ordningsregler i enlighet med principerna inom Positivt beteendestöd (PBS). Inför höstterminen 2020 kommer begreppet "ordningsregler" att ersättas av "positiva förväntade beteenden" samt åtföljas av ett skolgemensamt bildstöd.

Stödjande strukturer för trygghetsteamets arbete

Trygghetsteamet (som bytt namn från "stödgruppen") har reviderat och förtydligat rutinen för anmälan om kränkande behandling samt utarbetat en lathund som finns tillgänglig för all personal på Google Drive. För att få en helhetsbild av pågående, avslutade och återkommande kränkingsärenden har trygghetsteamet upprättat en intern och oidentifierad sammanställning av inkomna anmälningar. Syftet är att säkerställa att varje ärende utreds och avslutas enligt gällande rutin, att kunna analysera mönster på skolan och att kunna erbjuda personal och elever stöd i mer komplicerade och/eller återkommande ärenden.

Fortbildning för trygghetsteamet

Trygghetsteamets medlemmar påbörjade arbetet med att läsa och gemensamt diskutera *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar* (Skolverket, 2019).

Trygghetsenkät och fokusgrupper

Trygghetsenkäten efterfrågade elevernas upplevelse av trygghet, studiero och stöd från vuxna i klassrummet. Årskurs F-2 besvarade enkäten i pappersform med stöd av personal ur trygghetsteamet. Årskurs 4-6 besvarade enkäten digitalt med tillgång till stöd vid behov från personal ur trygghetsteamet. Ett par årskurser valde att följa upp resultatet av enkäten genom att diskutera vidare med eleverna i fokusgrupper.

Trygghetsenkäten och fokusgrupperna ersätter tidigare system med kamratspanare.

Samverkansplan inför överlämning

Välutarbetade rutiner för att säkerställa god övergång från förskoleklass till årskurs 1 och från årskurs 3 till årskurs fyra. Innehåller möten mellan personal/elever/vårdnadshavare, observationer och reflektioner i lärlagen, gemensamma aktiviteter

mellan elever och blivande lärare/personal samt överlämningskonferens med uppföljning under höstterminen.

Relationsskapande aktiviteter

Planerade uppstartsdagar i årskurs 4, lägerskolan i årskurs 5 och aktivitetsdag med tvärgrupper F-6 genomfördes.

Raster

Rastvärdar i gröna västar finns på skolgården under raster och cirkulerar inom specifika zoner som tas fram och justeras regelbundet. I rastvärdens uppgift ingår att skapa trygghet och relation med eleverna. På F-3 har antalet rastvärdar ökat och på 4-6 har rastvärdarna fått både utökad och mer sammanhållen tid.

Följare tar med sig eleverna från morgonfritids och lotsar dem till skolgården utanför sina klassrum. Rastvärdar i gröna västar möter upp och finns ute bland eleverna fram till skolstart klockan 08.00, för att öka tryggheten för eleverna.

Dörrar till kapprum och omklädningsrum hålls låsta för att förebygga att elever uppehåller sig inomhus utan närvarande vuxna.

Bollplaner är fördelade så att de olika årskurserna vet var det ska vara.

Styrda rastaktiviteter har genomförts i omgångar för F-1 och 2-3.

Omklädningsrum

Vuxentäthet i idrottens omklädningsrum är schemalagd. Detta har lett till ökad trygghet i omklädningsrummen.

Förebyggande insats mot kränkningar på nätet

Novahuset genomförde en kvällsföreläsning för vårdnadshavare till elever i årskurs 5 kring sexuella trakasserier och kränkningar på nätet. Med anledning av rådande restriktioner i samband med Covid 19-pandemin ställdes föreläsningen för elever i årskurs 6 in.

Samverkan trygghetsteam – elevhälsoteam

Under läsåret påbörjades arbetet med att öka samverkan och att synkronisera det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet mellan trygghetsteamet och elevhälsoteamet.

Samverkan skola – fritids

Förskoleklass och fritids Råven har haft regelbundna samverkansträffar för ökad samsyn kring elever.

Planen görs känd för personal, barn/elever och vårdnadshavare genom

- Personal tar del av planen under arbetslagsmöte vid terminsstart.
- Elever informeras av klasslärare och elevrådsrepresentant på klassråd. Elevrådsrepresentanten har först informerats via elevrådet och fått med sig en kortversion som de kan ta med sig tillbaka till sin klass.
- Vårdnadshavare får information via föräldramöte och skolråd. Planen görs också tillgänglig på Vidingsjöskolans hemsida.

Aktiva åtgärder

Det förebyggande och främjande arbetet handlar om att undanröja risker för att barn och elever blir utsatta för kränkande behandling inom ramen för verksamheten. Arbetet ska vara målinriktat. Barn och elever ska delta i kartläggningen och kan komma med förslag på åtgärder samt delta i uppföljning och analys.

Undersök och Analysera

Kartläggningsmetod	Upptäckta risker	Analys
Trygghetsenkät ht 2019 (klassrumsklimat) Pappersenkät åk F-2 Digital enkät åk 3-6 <i>Enkätsvaren analyserades i trygghetsteamet samt i mindre grupper med all personal under studiedag (200123).</i>	Det råder diskrepans mellan elevernas svar i trygghetsenkäten och de rapporter som inkommer till trygghetsteamet på annat sätt, till exempel via Attitydundersökningen, Skolinspektionens enkät eller via anmälan om kränkande behandling.	Trygghetsenkäten behöver revideras, och eventuellt genomföras på annorlunda sätt, för att underlätta för eleverna att både förstå och våga svara sanningsenligt på frågorna.
Fokusgrupper (åk 4) <i>Uppföljning av trygghetsenkäten och elevernas upplevelse av bristande trivsel/trygghet och studiero i klassrummet.</i>	Eleverna upplever att det saknas tydliga åtgärder när en elev fortsätter att störa ordningen i klassrummet. De framförde önskemål om att vuxna, i större utsträckning än vad som sker idag, ska ta kontakt med hemmet när en elev stör i klassrummet vid upprepade tillfällen.	Behov av att fortsätta arbeta med insatser för förbättrad studiero i klassrummet.
Fokusgrupper (åk 6) <i>Uppföljning av trygghetsenkäten och elevernas upplevelse av bristande trivsel/trygghet och studiero i klassrummet.</i>	Elevernas önsksningar för ökad trivsel gällde bland annat att alla ska vara snälla, att skoldagen ska vara kortare (och helst inte avslutas med matematiklektion) samt att det ska vara tillåtet med mobil under rasterna. Eleverna hade också önskemål som gällde skolmaten, lärarna samt rasterna i allmänhet.	Behov av att arbeta mer långsiktigt och ingående med fokusgruppen som utgångspunkt. Covid 19-pandemin och det faktum att eleverna skulle lämna skolan efter vårterminens slut gjorde att utvecklingsarbetet som påbörjades i och med fokusgrupperna inte kunde fullföljas som det var tänkt.
Attitydundersökningen (åk 2-6)	Många elever upplever att det råder bristande tolerans för olikheter på skolan (att man inte får vara sig själv).	Behov av normkritisk pedagogik och tydlighet på skolan gällande varje individs rätt att få vara sig själv/den man är.
Skolinspektionens enkät (åk 5)	Många elever upplever bristande studiero under lektionerna.	Behov av att fortsätta arbetet med att främja studiero i klassrummet.
Kränkning-anmälningar	Vissa elever och årskurser förekommer mer frekvent bland anmälningarna.	Behov av att kartlägga när, var, hur och av/mot vem upprepade kränkande behandling förekommer.

		Behov av nära samverkan med pedagoger och med elevhälsoteamet i frågor som rör enskilda elever som fortsätter att utsätta och/eller att utsättas för kränkande behandling.
	I vissa årskurser görs sällan eller aldrig anmälan om kränkande behandling.	Behov av fortbildning bland personalen kring kränkande behandling/trakasserier samt vikten av att göra anmälan om kränkande behandling Behov av tydlig rutin för vart man ska vända sig vid mer diffusa utmaningar i elevgruppen (elevhälso- eller trygghetsteamet)
	Det råder starka normer kopplade till bland annat kön eller märkeskläder.	Behov av normkritisk pedagogik och tydlighet på skolan gällande varje individs rätt att få vara sig själv/den man är. Behov av kommunikation och samverkan mellan hem – skola i frågor som rör positiva förväntade beteenden (tolerans) på skolan.
	Det förekommer ett hårt och nedsättande språkbruk, inte minst bland de allra yngsta eleverna. Det förekommer bland annat rasistiska och sexistiska uttryck.	Behov av normkritisk pedagogik och tydlighet på skolan gällande varje individs rätt att få vara sig själv/den man är. Behov av kommunikation och samverkan mellan hem – skola i frågor som rör positiva förväntade beteenden (tolerans) och språkbruk på skolan.
Hälsosamtal (f-klass, åk 2, åk 4)	En övergripande sammanställning som gjordes av hälsosamtalen i årskurs 4 visade att många elever upplever toaletterna utanför klassrummet som ofräscha och otrygga (trasigt lås, mm). (Innan duschbåsen fanns upplevdes även duscharna	Behov av att se över skolans toaletter så att det är möjligt att låsa om sig samt att formulera positiva förväntade beteenden som gäller toalettbesök.

	i idrotten som ofräscha.) Andra synpunkter som framkom var att det saknas tillräckligt många vuxna på rasterna, att det är rörigt och stökig i matsalen och att det är bristande studiero i klassrummet.	Behov av att följa upp rastvärdarnas uppdrag och närvaro under raster. Behov av att följa upp förutsättningarna för att öka matro i matsalen. Behov av att fortsätta arbetet med att främja studiero i klassrummet.
Klassrumsdiskussioner kring elevernas önskemål om hur deras "drömrast" skulle kunna se ut samt om vad de själva anser behövas för att känna sig trygga på skolan	Eleverna i F-3 lyfte risker kopplade till ensamhet (bli avvisad av kamrater, för få vuxna som startar och deltar i lek eller finns som stöd vid behov), bråk som ett resultat av trängsel i små rastzoner, brist på ordnade gemensamma aktiviteter, brist på lugna rastaktiviteter (såsom rita, skriva, klä ut sig, innerast, etc.), brister i utemiljön/tillgången till leksaker/material som främjar mer fysisk aktivitet (bollar, gungor, studsmattor, etc.)	Behov av återkommande klassrumsdiskussioner kring positiva förväntade beteenden (hur man gör för att vara en bra kompis och varför detta är viktigt) Behov av närvarande och deltagande vuxna under rasterna som förstärker positiva beteenden och ger eleverna hjälp och stöd vid behov. Behov av fler ordnade rastaktiviteter samt större variation mellan lugna och mer fysiska aktiviteter
	Eleverna på 4-6 lyfte behov av att kunna dra sig undan någonstans för att exempelvis spela kort eller rita under rasten (lugna aktiviteter).	Behov av större variation mellan lugna och mer fysiskt aktiva aktiviteter

Utifrån upptäckta risker och analys sätts mål upp för det kommande arbetet, se nästa sida. Rutiner för akuta situationer som anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier, se del 3.

Åtgärda, följa upp och utvärdera

Mål: Alla elever och personal på skolan ska känna att man får vara sig själv och bli accepterad för den man är.

Åtgärder	Positiva förväntade beteenden Pedagoger presenterar och demonstrerar/illustrerar skolans positiva förväntade beteenden. Eleverna ges möjlighet att träna på dessa beteenden och ges positiv feedback (förstärkning) av vuxna när de lyckas. Arbetet med positiva förväntade beteenden ska ske fortlöpande och inte enbart vid enstaka tillfällen. Klassråd/elevråd Verka för öppet klimat, delaktighet, demokrati och transparens Normkritisk pedagogik Fortbildning och diskussioner i arbetslag Fadderverksamhet Stärka relationerna mellan elever i olika årskurser samt på ett positivt och lekfullt sätt och utifrån diskrimineringsgrunderna belysa allas rätt att få vara den man är
Datum när åtgärden påbörjas:	2020-09-01
Ansvarig för genomförandet:	All personal på Vidingsjöskolan
Uppföljningsmetod och datum:	Trygghetsenkät till elever (oktober och april) och personal (februari)
Utvärdering:	

Mål: Alla elever och personal på skolan ska känna tillhörighet i gruppen

Åtgärder	Positiva förväntade beteenden Pedagoger presenterar och demonstrerar/illustrerar skolans positiva förväntade beteenden. Eleverna ges möjlighet att träna på dessa beteenden och ges positiv feedback (förstärkning) av vuxna när de lyckas. Arbetet med positiva förväntade beteenden ska ske fortlöpande och inte enbart vid enstaka tillfällen. Uppstartsdagar Förskoleklass startar läsåret med att gruppen ska lära känna varandra. Detta sker genom styrda aktiviteter både i inne- och utelek i stora och mindre grupper. Årskurs 4 startar läsåret med sociala aktiviteter/lekar som syftar till att eleverna ska lära känna sina nya lärare. Även idrottslärare, resurspersoner och personal ur trygghetsteamet deltar.
-----------------	--

	Aktivitetsdag i tvärgrupper Stärka relationerna mellan elever i olika årskurser samt mellan personal och elever som vanligtvis inte ses i undervisningen Klassråd/elevråd Verka för öppet klimat, delaktighet, demokrati och transparens Fadderverksamhet Stärka relationerna mellan elever i olika årskurser samt på ett positivt och lekfullt sätt och utifrån diskrimineringsgrunderna belysa allas rätt att få vara den man är Lägerskola årskurs 5 Stärka sammanhållningen mellan elever och pedagoger
Datum när åtgärden påbörjas:	2020-09-01
Ansvarig för genomförandet:	All personal på Vidingsjöskolan
Uppföljningsmetod och datum:	Trygghetsenkät till elever (oktober och april) och personal (februari). Vid behov av mer detaljerad information kring sociala relationer i en specifik grupp/klass kommer även sociogram att användas.
Utvärdering:	

Mål: Alla elever ska känna sig trygga på rasterna.

Åtgärder	Förberedelse inför rast Pedagoger presenterar/tydliggör rastaktiviteter inför varje rast, påminner om skolans positiva förväntade beteenden för skolgården samt ger positiv feedback när elever uppvisar önskvärt beteende. Ordnade rastaktiviteter/rastverksamhet F-3 F-3 har ”lekare” (rastvärd) som bestämmer och håller i bestämd lek samt ”löpare” som är en cirkulerande rastvärd. Rastvärdar Rastvärden bär grön väst, bemannar sin respektive zon, arbetar aktivt med att förstärka positiva förväntade beteenden bland eleverna samt är behjälplig i att säkerställa att eleverna följer aktuella scheman för bollplanerna.
Datum när åtgärden påbörjas:	2020-09-01
Ansvarig för genomförandet:	All personal på Vidingsjöskolan
Uppföljningsmetod och datum:	Trygghetsenkät elever (oktober och april)
Utvärdering:	

Mål: Utveckla tydliga rutiner för det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet mellan elevhälsoteamet (EHT) och trygghetsteamet (TT)

Åtgärder	Organisation Under läsåret 20/21 provas en ny organisation där elevhälsoteamet (EHT) träffas dagen före trygghetsteamets (TT) möte i syfte att skapa en tydligare gång för ärenden som kan behöva behandlas inom elevhälsan innan trygghetsteamet beslutar om sina insatser. Förmöten sker också mellan skolledning och senco (skolans elevhälsosamordnare) samt mellan skolledning och skolkurator i syfte att planera och förbereda frågor/ärenden som ska tas upp i respektive team. Elevhälsomöten (EHM) Strukturerad diskussion och fördjupad reflektion mellan skola och elevhälsa med fokus på gruppdynamik och lärmiljö i respektive årskurs. Årshjul EHT och TT kommer att arbeta med att revidera, utveckla samt jämföra sina respektive årshjul i syfte att förtydliga vilka hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande insatser och processer som sker på skolan vid vilken tidpunkt och av vem/vilka.
Datum när åtgärden påbörjas:	2020-09-01
Ansvarig för genomförandet:	Elevhälsoteam (EHT) och trygghetsteam (TT)
Uppföljningsmetod och datum:	Gemensam utvärderingsträff med representanter från både EHT och TT (mars)
Utvärdering:	

Del 2

Riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Den värdegrund förskolan/skolan arbetar mot och det förhållningssätt som enheten enats om, i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier ska framgå.

Riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier
▪ Varje individs upplevelse av trakasserier tas på allvar. ▪ Vid terminsstart och kontinuerligt under läsåret arbetar personal och elever med att träna och ge/få positiv feedback på positiva förväntade beteenden. ▪ All personal på skolan ska anmäla trakasserier och sexuella trakasserier. Tydliga rutiner kring detta har upprättats. ▪ Riktlinjer för rastvärdarnas uppgifter (lekare/löpare) finns tillgängligt för personal på Google Drive.

Del 3

Rutiner för akuta situationer

Anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling trakasserier eller sexuella trakasserier

Vidingsjöskolans rutiner för att anmäla

All personal ska agera omedelbart vid misstanke om, och/eller när en elev anser sig ha blivit utsatt för, kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier genom att upprätta en anmälan om kränkande behandling/trakasserier/sexuella trakasserier. Alla former av kränkande behandling ska anmälas till huvudmannen skyndsamt.

Elev som kränker elev

1. Vårdnadshavare till berörda kontaktas i direkt anslutning till händelsen.

1. Anmälan om kränkning del 1 och 2 skrivs av den som upptäckt kränkning/trakasseri. Blanketten finns på Linweb, blankettarkivet nr LK2771.
http://linweb.linkoping.se/globalassets/service_och_support/blanketter-och-e-tjanster/utbildning/grundskola-och-grundsarskola/lk2771_anmalan_om_krankande_behandling.-grundskola_grundsarskola_fritidshem_version-3.docx

2. Anmälan del 1

1. Händelseinformation (datum, namn på eleven som blivit utsatt, var, när, anmälare, datum för anmälan till rektor/biträdande rektor) En anmälan får bara handla om EN utsatt elev. När flera elever utsatts ska en anmälan per utsatt elev göras.
2. Kortfattad beskrivning av händelse/situationen. (sakligt, utan värderingar)

3. Anmälan del 2

1. Utredning av händelsen/situationen. (pratar med inblandade)
2. Bedömning av händelsen (om det anses som en kränkning/trakasseri eller ej. Vid bedömning "ej kränkning/trakasseri avslutas ärendet)
3. Kontakt med vårdnadshavare (datum och på vilket sätt)
4. Beskrivning av åtgärder (vad görs för att förhindra nya kränkningar?)

4. Kränkningsanmälan skickas till administratör ursula.sandberg@linkoping.se och till vidingsjoskolan.trygghetsteam@linkoping.se (Spara digitalt på säkert ställe hos anmälaren.)

5. Efter två veckor följs ärendet upp av Trygghetsteamet tillsammans med anmälaren och anmälan fylls på med;

1. Uppföljning av åtgärder (prata med både den utsatte och den som utsatt, beskriv resultat utifrån insatta åtgärder)
2. Avslutning av ärende (utvärdering av händelse. Har nya händelser kring samma personer förekommit ska en ny anmälan om kränkning upprättas.)
3. Den uppdaterade upplagan skickas till Trygghetsteamet.

6. Lämpliga åtgärder utformas tillsammans med ursprunglig anmälare för att nå en större effekt.

7. Trygghetsteamet tar över ärendet och informerar anmälaren fortlöpande.

Vidingsjöskolans rutiner för att anmäla (forts)

Personal som kränker elev

1. Anmälan om kränkning del 1 och 2 skrivs av den som upptäckt kränkning/trakasseri tillsammans med rektorn. Blanketten finns på Linweb, blankettarkivet nr LK2771.
2. Anmälan skickas till administrativ handläggare.
3. Rektor informerar huvudman.
4. Vårdnadshavare underrättas.
5. Rektor ansvarar för att utreda uppgifterna och vidtar lämpliga åtgärder.
6. Eleven erbjuds stöd och hjälp.
7. Uppföljning sker efter två veckor. Om kränkningen upphör avslutas ärendet.
8. Vid behov kontaktar rektor personalavdelningen på Utbildningsförvaltningen för vidare råd och arbetsrättsliga åtgärder.

Datum för uppföljning och utvärdering av rutiner och riktlinjer (Del 1 och 2)

2021-06

Resultat och analys av utvärdering

Förbud mot repressalier

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i utredning av kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

Repressalier kan till exempel vara

- sämre betyg
- trakasserier i undervisningen
- hot om våld
- annan ogynnsam behandling

Bilaga 1 – Definitioner

Kränkande behandling

Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Diskriminering

När ett barn/en elev missgynnas eller kränks inom ramen för skolans/fritidshemmets verksamhet. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Diskriminering kan vara direkt, indirekt, bristande tillgänglighet, trakasseri, sexuellt trakasseri eller instruktioner att diskriminera.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (se ovan).

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Aktiva åtgärder

Med aktiva åtgärder menas ett främjande och förebyggande arbete.

Källor: Skolverket och Diskrimineringsombudsmannen